

Visions geogràfiques del món

Codi: 100333

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia Social i Cultural	FB	1	2
2500501 Història	FB	1	1
2502758 Humanitats	FB	1	2
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	1	1

Professor/a de contacte

Nom: Angel Cebollada Frontera

Correu electrònic: Angel.Cebollada@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Altres indicacions sobre les llengües

En el grup en anglès ("Exploring World Geography"), l'alumnat ha d'acreditar el primer dia de classe un nivell B2 en llengua anglesa com a mínim. Aquest és un requisit bàsic per poder participar al curs.

Equip docent

Antoni Durà Guimerà

Enric Mendizábal Riera

Nuria Valdovinos Perdices

Antoni Ramón Riba

Angel Cebollada Frontera

Margot Mecca

Monika Wiktoria Maciejewska

Ricard Morén Alegret

Prerequisits

A part de tenir els coneixements generals que es deriven d'haver superat les proves per accedir als estudis universitaris, no hi ha cap altre prerequisit, excepte el que ha de tenir tot l'alumnat universitari: interès per aprendre.

És interessant tenir coneixements bàsics d'algunes de les llengües romàniques (català, castellà, francès, italià, portuguès) i d'anglès per poder llegir textos de geografia en aquests idiomes.

Pel grup de docència en anglès - *Exploring World Geography* - l'alumnat ha de tenir el primer dia de classe un nivell B2 en llengua anglesa com a mínim

Objectius

Aquesta assignatura s'imparteix el Primer Curs als Graus d'Antropologia, Història, Humanitats i Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial.

L'assignatura constitueix una introducció als principals temes de la geografia humana des d'una visió de les ciències socials i amb una atenció preferent als aspectes més significatius de la realitat contemporània com la crisi socioecològica i la perspectiva de gènere. El programa està estructurat en quatre grans temes: l'estructura i dinàmica de la població; la geografia econòmica; la geografia política; la geografia cultural. Els temes s'enfocaran des d'una perspectiva mundial, amb especial èmfasi en les interrelacions del món desigual i interdependent en el que vivim

Al final de curs l'alumnat haurà assolit:

1. uns primers coneixements bàsics i fonamentals sobre cadascun dels temes tractats
2. el domini dels conceptes més importants utilitzats en geografia humana
3. una visió de conjunt i unes claus interpretatives bàsiques del funcionament de l'espai mundial
4. la comprensió dels principals elements que articulen i els processos que transformen l'organització territorial de les societats humanes a escala global
5. la capacitat de tractar informació geogràfica i interpretar-la
6. la capacitat d'establir connexions significatives entre els diferents aspectes temàtics del programa

Competències

Antropologia Social i Cultural

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

Història

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica

Humanitats

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial

- Analitzar i interpretar de manera sistèmica elements ambientals, demogràfics, urbans i paisatgístics.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'un vessant geogràfic.
2. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'una vessant geogràfica.
3. Contrastar i comparar les diferents interpretacions de mapes geogràfics.
4. Descriure les principals problemàtiques econòmiques, socials i culturals del món.
5. Descriure les relacions espacials, a diferents escales territorials, de la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris
6. Descriure les relacions espacials, a diferents escales territorials, de la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris.
7. Elaborar un treball individual en el qual s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.
8. Explicar l'estructura del món actual des d'un vessant geogràfic.
9. Explicar l'estructura del món actual des d'una vessant geogràfica.
10. Exposar els conceptes propis de la Geografia.
11. Exposar els conceptes propis de la geografia.
12. Identificar la diversitat geogràfica a escala mundial dels processos humans.
13. Identificar les idees principals d'un text sobre la matèria i fer-ne un esquema.
14. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
15. Realitzar un treball individual en el que s'expliciti el pla de treball i la temporalització de les activitats.

Continguts

1. Introducció

A què es dedica la geografia?

2. La població

La diversitat del poblament mundial

Pautes de creixement i estructures demogràfiques

3. Una visió geogràfica de l'economia

Quatre conceptes bàsics: producció, distribució, consum i reproducció social

Un món divers, desigual i interdependent

La nova economia informacional i el procés de globalització

4. La geografia política: un món complex i canviant

Els nous escenaris mundials del segle XXI

Límits, fronteres, muralles

5. La geografia cultural

Els paisatges culturals

Identitat i diversitat cultural

La cultura en la societat del consum

*Cada grup adaptarà aquests continguts a un programa concret.

Metodologia

El curs s'estructurarà a partir d'activitats dirigides i d'activitats autònomes on l'alumnat aprendrà a desenvolupar-se interactivament amb els continguts de l'assignatura amb el suport del professorat

Durant el curs hi haurà classes impartides pel professorat, que serviran per saber descriure les principals característiques de la geografia humana des d'una perspectiva global. Les pràctiques d'aula estan pensades per desenvolupar la capacitat de solucionar qüestions molt concretes i específiques, així com la capacitat d'exposar en públic els resultats d'aquestes.

L'activitat autònoma de l'estudiant podrà ser individual o en grup depenent de les tasques encarregades.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
classes teòriques	35	1,4	1, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Pràctiques a l'aula	6	0,24	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15
Tutories pel seguiment del treball de curs	4	0,16	1, 3, 4, 7, 8, 11, 13, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	34	1,36	4, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15
Preparació del treball pràctic	65	2,6	1, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14

Avaluació

Els procediments d'avaluació són:

1) Prova escrita: capacitat de relacionar tot el que s'ha treballat a l'assignatura.

2) Treball pràctic. Aquest paquet d'activitats pot comprendre exercicis pràctics a l'aula per mostrar la capacitat de solucionar qüestions molt concretes i específics així com un treball de curs, individual o en grup, on ha partir d'un treball regular i tutoritzat, l'alumne ha de mostrar la capacitat de buscar informació, sintetitzar-la i ordenar-la. En tots els casos, cal ser pulcre en l'entrega de les feines on els aspectes formals siguin gairebé impecables.

3) Interès , assistència i participació a classe

El professorat de cada grup indicarà a principi de curs les activitats d'avaluació a realitzar i les dates d'entrega i realització d'aquestes

L'alumnat no serà avaluat en el cas que no faci la prova final escrita o que no faci el treball de curs.

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs, de les pràctiques com en el cas dels exàmens, constitueixen un delictes que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o part del treball d'un/a altre/a company/a o autor/a d'una obra escrita. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un/a autor/a com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Podeu veure la documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació a classe	10%	3	0,12	3, 8, 11, 12, 13, 14
Treball pràctic I	30%	0	0	1, 4, 6, 8, 10
Treball pràctic II	25%	0	0	3, 5, 6, 12, 13, 14, 15
prova escrita	35%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

Agnew, J.A.; Duncan, J.S. (2011) *Human Geography*, Malden, Mas., US: Wiley-Blackwell.

Attané, I.; Burgeilles, C.; Rault, W. (2015) *Atlas mondial des femmes. Les paradoxes de l'émancipation*. París: Autrement

Dallenne, P.; Buchy, F. (2013). *La mondialisation. Nouvelles dynamiques géopolitiques et géoéconomiques*. París: Ellipses.

dell'Agnese, E. (cur.) (2009) *Geo-Grafia. Strumenti e parole*. Milà: Unicopli.

Dorling, D.; Lee, C. (2001) *Geography*. Londres: Profile Books.

Dunlop, J. (2012) *Les 100 mots de la géographie*. Paris: Presses Universitaires de France.

Durand, M.F.; Copinschi, P.; Martin, B.; Placidi, D. (2008). *Atlas de la globalización. Comprender el espacio mundial contemporáneo*. València: Publicacions de la Universitat de València.

Hiernaux, D.; Lindón, A. [eds.] (2006). *Tratado de geografía humana*. Barcelona: Anthropos.

Jones, A. (2012) *Human Geography. The Basics*, Abingdon, UK & New York, US: Routledge.

Loda, M. (2008) *Geografia sociale. Storia, teoria e metodi di ricerca*. Carocci Editore.

Marshall, T. (2016) *Prisoners of Geography*, London: Elliot & Thompson.

Ortiz, A. [coord.]; Badia, A.; Cebollada, À.; Mendizàbal, E.; Solana, A.; Vera, A. (2011). *Visions geogràfiques del món*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona Servei de Publicacions (Materials, 222).

Pelletier, P. (2017) *Quand la géographie sert à faire la paix*. Lormont: Le bord de l'eau.

Richardson, D. et al. (eds.) (2017) *The International Encyclopedia of Geography: People, the Earth, Environment, and Technology*, Chichester, UK; Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

Romero, J. [coord.] (2007). *Geografía humana. Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado*. Barcelona: Ariel, 2a ed.

Solana, M. [coord.] (2016). *Espacios globales y lugares próximos. Setenta conceptos para entender la organización territorial del capitalismo global*. Barcelona: Icaria.

United Nations Development Program / Programa de las Naciones Unidas para el Desarrollo (2018). *Human Development Report 2018 / Informe sobre Desarrollo Humano 2016*, New York: UNDP/PNUD (<http://www.hdr.undp.org/en/2018-update/download>).

Unwin, T. (1995). *El lugar de la geografía*. Madrid: Cátedra.

BIBLIOGRAFIA TEMÀTICA:

Davis, M. (2007). *Planeta de ciudades miseria*. Madrid: Foca.

Lacoste, Y. (2010). *Geopolítica*. Madrid: Síntesis.

Livi-Bacci, M. (2002). *Historia mínima de la población mundial*. Barcelona: Ariel.

Méndez, R. (2011). *El nuevo mapa geopolítico del mundo*. Valencia: Tirant lo Blanch.

Naím, M.(2013). *El fin del poder*. Barcelona: Debate.

Nel-lo, O. (2001). *Ciutat de ciutats: reflexions sobre el procés d'urbanització a Catalunya*. Barcelona: Empúries.

Tertrais, B.; Papin, D. (2018) *Atlas de las fronteras*. Madrid: Cátedra.

* * * * *

Són molt útils els diferents atles publicats per *Le Monde Diplomatique* els darrers anys:

Atlas medioambiental (2008)

Atlas Geopolítico 2010 (2009)

Atlas de las civilizaciones (2010)

Atlas de las migraciones (2010)

Atlas Le Monde Diplomatique (2010)

Atlas de las mundializaciones (2011)

Atla histórico. Historia crítica del siglo XX (2011)

Atlas de las minorías (2012)

Atlas de los conflictos de fronteras (2013)

Atlas de las metrópolis (2014)

Atlas de las batallas por la energía (2014)

Atlas de las utopías (2014)

Atlas de historia crítica y comparada (2015)

Durant l'assignatura es recomanaran altres llibres, articles, recursos audiovisuals i bases de dades en format analògic i digital.